

Igor Slouka - curriculum vitae

Z rukopisných verzí Václava Korbela, nalezených v jeho pozůstalosti roku 2017.

Můj nejlepší přítel *Igor Slouka* je nezávislý český básník, spisovatel a praktický myslitel, narozený 29. listopadu 1937 v Užhorodě, zemědělský inženýr, absolvent Sociálně právní akademie, rozvedený, žijící sám. Rodiče byli učitelé, matka Slovenka z Myjavy, otec Moravák z Veverské Bítýšky. Skrze matku, rozenou *Klč-Mikuščiakovou* je příbuzným slovenského národního hrdiny *Milana Rastislava Štefánika*.

Jako dítě byl slabý a často různě churavý, včetně obrny. Pod vedením skvělé učitelky tělocviku na Jedenáctileté střední škole v Bratislavě však zesílil natolik, že na pražské Spartakiádě cvičil za střední i sportovní školy a na Vysoké škole zemědělské v Nitře soutěžil v sportovní gymnastice a v parkúru.

Věděl, že jeho ruské jméno *Igor* má skandinávský původ (ze staroislandského *Ingvarr*), vykládané obvykle jako „hlídající či pozorný *Ing*, bůh plodnosti“, ale dokud si nepřečetl knihy *Zecharia Sitchina* nebo *Mauro Biglina* ani snad netušil, že protopůvod je tu v označení sumerských bohů *Igigi*, kde *Igi* znamená „oči“ a *gi* „sexuální proniknutí“, mající významy „Ti, kteří hledí (pozorují) a vidí“, „Oči na nebi“, „Strážci“, „Ti, kteří měli sexuální styk“. Na šestitisíciletých hliněných tabulkách, ze kterých čerpá i Starý Zákon, je zaznamenáno, že Igigové plodili s lidskými ženami potomky, kteří se v Egyptě stali faraony. Matka mu po narození a někdy i později důvěrně a snad intuitivně říkala také „*Okulko, Okuško*“.

Poesii začal psát v mateřské slovenské řeči, která mu dala mimořádnou citlivost v českém jazyce. Zpočátku byl oceňován básníky *Theo Herkel* *Florinem* a *Móricem Mittelmannem Dedinským*. Dědinského překlad Písně písní z hebrejštiny z Kittelova kritického vydání textů do slovenštiny, a to i v porovnání třeba s překlady Jaroslava Seiferta nebo Stanislava Segerta do češtiny či se scénickou skladbou Jana Kopeckého, vycházející z překladu Bible Kralické, pokládal Igor za nepřekonaný.

Od roku 1966 zveřejňoval svoje básně v nejrozličnějších novinách nebo časopisech, poprvé báseň *Kus pevniny* (za *Ernestem Hemingwayem*) v bulletinu *Hviezdoslavov Kubín*, knižně v *Státním pedagogickém nakladatelství* a ve vydavatelské a nakladatelské *Mladá fronta*.

Četl knihy o českém jazyku od geniálního pražského literárního vědce *Pavla Eisnera*, který dokonale ovládal patnáct řečí a z těch, které mu byly nejbližší si jako svůj vlastní a tvůrčí jazyk zvolil svoji nejmilovanější češtinu. Eisner se pro Igora stal téměř idolem.

František Hrubín Igorovi v roce 1970 napsal: „Vaše verše jsou velmi sympatické, protože nic nepřestírají, jsou konkrétní ve výrazu – a nejsou to verše začátečníka, snad by se z nich dala udělat knížka. Formálně jsou dokonalé, o tom svědčí i to, že jste se pustil do krátkých útvarů (Rozkvetl jasmín) se zdarem. I ten baladický pokus Opuštěná je v současné poezii, která se všelijak líčí a snobsky přizpůsobuje, ojedinelý.“

Jaroslav Seifert roku 1971 Igorovi v dopise sdělil: „...Zřejmě nevíte, že mé jméno se nesmí objevit v žádné souvislosti s novou literaturou...“, ale brzo po osobním seznámení mu řekl: „Jste básníkem i bez vaší dobré poezie.“

Z posudku literárního kritika, novináře, spisovatele a překladatele *Zdeňka Heřmana v roce 1972*: „Oceňuji na většině vašich veršů jejich nehledanou smyslovost. Jsou konkrétní, prožité – ale nikoli naturalistické. Mnozí mladí autoři (nerozhoduje, zda překročili pětadvacítku či třicítku) chtějí dnes kutat básničky se snahou o maximální vydumanost, o experiment, který nic nesděljuje nezasvěceným, ale o těch nemá cenu mluvit...“

Z dopisu *Viléma Závady v roce 1972*: „Také mne Vaše verše upoutaly a to především svou svěžestí, radostným pocitem života a mládí, vtipností, připomínající chvílemi kyprou fantasii Vítězslava Nezvala.“

Na pochvalu skoupý literární vědec *Josef Novák* u Igora již v roce 1967 konstatoval: „Má kritické myšlení. Nevyjadřuje se v šablonách či formulích již hotového ražení, jak je obvyklé. U něj většinou převládá stručnost, přesnost a jadrnost bez módních nebo honosných cizích slov, které žel stále častěji nahrazují plně funkční české výrazy...“ a v roce 1984 prohlásil: „Slyším, že kdyby Hrubín žil, dávno by už Sloukovi pomohl k zaslouženému oficiálnímu renomé. Já však seznávám, že letmé Františkovo ubezpečení Igorovi stačilo. Vždyť sama Země dospívá na podněty enzymaticky jemné; sám bazalt Řípu vzdul neobřadně a je národní horou i bez úředních uznání a okázalé slávy.“

Když jsme hovořili o stoupající přemíře cizích slov v češtině, Igor, nahlédnuv do svých poznámek řekl: „Již v roce 1539 císař *František I.* vydal nařízení, podle kterého byla vyloučena latina jako oficiální jazyk a tak zasáhl do jazykové kultury. A je nejvyšší čas, abychom i my měli podobný jazykový zákon, jaký v roce 1975 podepsal francouzský prezident *Giscard d'Estaing*, stanovující, že v určitých oblastech společenské činnosti je užívání cizích slov v případech, kdy existují příslušná slova francouzská zakázáno a bude trestáno jako pokus o podvod. Pokud jde o vliv angličtiny, francouzští jazykovědci považují, že by bylo skoro lépe mluvit o vlivu ‚američtiny‘, která sama o sobě reprezentuje americký způsob života a podporuje mocenské pronikání amerického imperialismu do všech sfér francouzského života... Češtině mě nejvíc přiučil židovský spisovatel *Pavel Eisner*. Intuitivně myslím, že naše mluva s převahou sloves je při své divotvorné virtuózní gramatice nejdokonalejším jazykem a že třeba i v diplomacii by sloužila lépe než francouzština a jistě než angličtina. Že jsme jen pronárůdek nevážící si zázraku řeči?, ani vlastní řeči? Právě proto! Nejsou snad slova tvářnostmi božího jména? A nesouvisí naše slovo ‚slovo‘ původně se slovem ‚sláva‘?“ „Čeština je pro nás asi tak snadná, jako pro vás čínština,“ smála se čínská velvyslankyně *Chuo Jü-čen*, s kterou se Igor seznámil na čínské ambasádě v Praze.

Nepříznivá kritika se Igorovi dostala z *Mladé fronty* roku 1971 na základě hodnocení lektora *Petra Skarlanta*, pokládaného za „přísluhovače padlého režimu“ a podepsaná redaktorem *Svatoslavem Svobodou*: „Vracíme Vám přílohou rukopis Vaší básnické sbírky *Lidé jsou dobří*, protože o knižním vydání v nakladatelství nemůžeme uvažovat pro její slabé umělecké kvality, sbírka je převážně ohlasová, dosti nepůvodní po stránce formální i obsahové.“ Toto hodnocení je ovšem přinejmenším podivné, protože podle nakladatelské smlouvy podepsané v roce 1972 tímtož redaktorem, vydala téhož roku *Mladá fronta* v edici *Omega* z této odmítnuté sbírky pod názvem *Vrásky* „603 veršů á 7,- Kč“ anebo že ho v tomtéž roce tatáž *Mladá fronta* jménem jejího vedoucího redaktora *Václava Erbena* pozvala na dvoudenní setkání mladých autorů na *Křivokláte*.

Druhou nepříznivou kritikou je proti poměrně vysokým hodnocením, například i v deníku *Rudé právo* roku 1972, posouzení sbírky *Vrásky* absolventem Vysoké školy politické ÚV KSČ *Jaromírem Pelcem*, editorem týdeníku *Tvorba* roku 1973: „Igor Slouka představuje nejméně vyhraněný typ sborníku; jeho poesie se pohybuje od prostých pohlednicových obrázků (Poledne, Tempera) až k napodobenině kolovrátkářské balady, která nechává čtenáře na pochybách, zda jde o veselou hříčku nebo trapné nedorozumění. Na sedmnácti stránkách jeho textů chybí právě to, co je u ostatních autorů *Zelených světlušek* nejsympatičtější: spontánnost a přirozenost.“ Tu je zajímavé, že právě *Tvorba* s redaktorem *Jiřím Medkem* ho jako uznávaného básníka v témže roce pozvala do redakce na besedu u kulatého stolu na téma „Otázky kolem mladé literatury v ČSSR“ anebo že v roce 1974 právě *Tvorba* zveřejnila jeho báseň *V naději*.

Když roku 1973 časopis *Vlasta* a noviny *Znojemsko* otiskly na oslavu únorových událostí 1948 jeho báseň *Čtvrtstoletí*, následně uloženou v pražském *Muzeu Klementa Gottwalda*, i přes mnohá zklamání stále ještě věřil v možnost opravdového socialismu a komunismu. Vůči mocenským ideologiím však rychle získával imunitu. Na pracovní stůl si umístil výrok německého filozofa *Wernera Carl Heisenberga* „Ideje nejsou zodpovědné za to, co z nich lidé udělají“ a židovské přísloví „V zápasech mezi lidumilnými ideami padají lidé.“ V prosinci téhož roku na setkání mladých sovětských a československých umělců v pražském *Domě sovětské vědy a kultury* vyvolal nelibost a žehráni svou kritikou „kavárenských literátů“, kteří „jako podle šablon píší především o dělnících a zemědělci, aniž by poznali jejich skutečný život.“ Je pozoruhodné, že právě noviny *Znojemsko* zveřejnily jeho báseň *Temno*, odsuzující hradní komunistickou „lumpenslechtu“.

O uhlazeně arogantní nespravedlnosti v soudnictví ČR a u Evropského soudu pro lidská práva, o ovlivnitelnosti a spikleneckví soudních znalců, advokátů, policie, svědků, státních zástupců, soudců, ombudsmana či ministra spravedlnosti se Igor přesvědčoval po trvale poškozující operaci, kdy po jeho trestním oznámení roku 2005, protiprávně odkládaných policejních vyšetřováních, bezdůvodně zdlouhavém podávání žaloby Státním zastupitelstvím pro trestní čin vícenásobného ublížení na zdraví na chirurga-primáře, který ho operoval, také on sám podal několik souvisejících plně oprávněných žalob a kdy se nákladné soudní procesy, kromě směšného stodvacetitisícového odškodnění z důvodu hrubého zanedbání nemocniční hygieny, vedoucí i k jeho celkové a bezmála smrtelné sepsi, bezúspěšně táhly do roku 2009. „Jsem poučen,“ prohlásil, „Poznal jsem, jak velmi obtížné až nemožné je pro obyčejného člověka dovolat se vůči mocným spravedlnosti. Už vím, že postava Spravedlnosti s mečem v jedné ruce, což je odznakem její síly a s váhami v druhé ruce a s páskou přes oči, což značí její nestrannost, je dnes tam, kde má být uplatňován zákon, většinou jen klamným symbolem. I kdyby co bylo, už nikdy se v téhle demokracii nebudu soudit. Mohu jen roztrpčeně vzpomínat, že když jsem v minulém režimu jako tunelář Vodních staveb po úraze spoludělníka roku 1974 podal stížnost pro nedodržování bezpečnostních předpisů, pročez jsem byl ukrácen na mzdě, a když jsem ten obří podnik mající nejlepší advokáty žaloval kvůli ušlému výdělku, byla mi u soudu za nyní neuvěřitelně krátkou dobu pěti měsíců přiznána peněžitá náhrada k vyplacení do tří dnů.“

V literárních soutěžích získával přední odměňovaná místa. Byl známý i pod pseudonymy *Igor Levin* nebo *Rogi Akuols* a v literární soutěži zdravotníků *Žena* v roce 1975 pod jménem své rodné sestry *MUDr. Olgy Bohdany*. Povídku *O němém zvonu* na vernisáži obrazů *Aloise Pitrmanna* v pražském *Apolinári* roku 1978 a jeho poesii v pražském *Domě umělců* v roce 1985 přednášel *Radovan Lukavský*. Báseň *Modlitba dívky Jany, Křehká, Zamilovaná a*

Osudové ženy byly zhudebněny *Rudolfem Staníkem* a *Jaroslavem Chrástem*. Jeho verše byly recitovány v pražské *poetické vinárně Viola* a v *čsl. Rozhlase*. Režisér *Miloš Forman* údajně v době před svým *Amadeem* uvažoval, zda natočit film podle jeho povídky *Na pomezí* uveřejněné v časopise *Zápisy z Apolináře*.

Sám přednášel svoji poesii a prózu na literárních večerech v knihovně městyse *Pecka*, v pražských kulturních domech, na Nižnětagilské kolonádě ve Františkových lázních anebo na setkáních v pražských bytech, kavárnách a čajovnách, většinou pořádaných *Pavlou Pickovou*, zakládající aktivistkou neregistrované organizace *Zdravý životní styl*.

V roce 1970 nepřijal nabízené členství ve *Svazu československých spisovatelů* s odůvodněním, že již samo slovo „svaz“ v názvu společenství ukazuje na svázanost a on že nechce být v tvorbě usměrňován či jinak omezován. Nikdy také nebyl a není členem nějaké politické strany nebo spolku.

Ohledně sebeupálení studentů *Jana Palacha* a *Jana Zajíce* v roce 1968 jako protestu proti potlačování svobod a pasivnímu přístupu veřejnosti po začátku obsazení Československa armádami států Varšavské smlouvy, předpověděl: „Jejich oběť snad nakonec přispěje k nějaké změně, ale ta bude lepší jen naoko. Jejich krajně idealistický skutek je odsouzen ke zneužití. Všechno půjde z deště pod okap.“

V roce 1976 vyvíjel samostatnou antimilitaristickou činnost: V doporučených dopisech odmítnul povýšení na poručíka v záloze, odvolal vynucenou vojenskou přísahu, vrátil vojenskou knížku a zřekl se vojenské služby. Na nejvyšších místech, včetně u ruského potentáta *Leonida Iljiče Brežněva* písemně požadoval odzbrojení a příkladné zrušení zbytečné a zatěžující čsl. armády, pořádal osobní protiválečné a protivojenské demonstrace, a po předvoláních se nedostavoval na Vojenskou správu. Při odchodu z domova byl nějakými agenty, pravděpodobně STB či MNB odchycen, odvezen do samoty jakéhosi suterénu a při odpírání cokoli vypovídat či podepisovat několik dnů týrán a potom násilně internován k „observaci“ na Psychiatrické klinice. Tam byl medikům neukončeně demonstrován jako schizofrenní paranoik a injekcemi fyzicky i duševně imobilizován. Po roce 1989 mně jeden z bývalých tamějších doktorů sdělil: „Podstatným důkazem jeho neexistující duševní choroby bylo to, že se postavil proti autoritě státu..., argumentoval dětsky čistými, lapidárními a pro mediky i lékaře „infekčními“ pravdami..., často odpovídal pranýřujícími otázkami..., brzo byl medikamentózně masivně inhibován - byla mu nasazena mučící chemická kazajka..., lze uvažovat, že toto „lечение“ nahlodalo i jeho umělecký potenciál.“ Po třech měsících byl v těžké depresi vrcholící v sebevražedných myšlenkách z kliniky vypuštěn - s jeho sebevraždou bylo asi počítáno. Nakonec byl mašinérií *Ministerstva národní obrany* in absentia paradoxně přece jen povýšen a současně jako jeden z nepatrného mála občanů propuštěn z vojska.

Usiluje o co nejsvobodnější myšlení a žití - vyhýbá se „jisté židli otroka a otrokáře“. Jakoby umanutě naplňoval pravdu *Louise Pauwelse*, že „ruce, které dělají něco užitečného, se hrouží do hlubin jsoucná a narážejí tam pramen dobra a míru“ a skutečného Pauwesova otce *Gustava Bouju*, že „na nebesa se totiž stoupá rukama.“ Kromě agronoma ve *Spišské Nové Vsi* a vynikajícího technika investiční výstavby na ředitelství *Kovoslužby Praha* vystřídal řadu nejtěžších dělnických a řemeslných profesí, ve kterých vždy patřil k nejlepším pracovníkům. Smysluplné práce jakoby alchymisticky přeměňovaly jeho samého a on stále víc pociťuje, že úsilí, které vkládá do splnění nějakého úkolu, je někdy víc než úkol sám.

Když dva měsíce pracoval jako jediný běloch v partě cikánských kopáčů, poznal, že cikánský rasismus je mnohem razantnější než bělošský, ale ani to nedokázalo podstatněji odchýlit jeho přirozenou xenofobii k rasizmu.

Na otázku co bylo příčinou, že zanechal agronomování, řekl: „Nemohl jsem uplatnit své znalosti. Všechno bylo dopodrobna nesmyslně a škodlivě řízeno od stolu Výrobními správami. Všude se nevhodně a neekonomicky muselo pěstovat skoro všechno a nedalo se provozovat ekologické zemědělství. Nepovolili mi ani vysévání vhodných a finančně výhodnějších léčivých bylin. A neměli mě na Slovensku jako Čecha rádi, i když jsem perfektně hovořil slovensky, no ‚vyhodniarsky něhutoril‘. Východoslovenská manželka se se mnou rozvedla, opíjel jsem se, nedokázal jsem psát. Byl jsem sám sebou a vším příliš znechucen.“

V roce 1987 mu bylo kupodivu nabídnuto místo policejního vyšetřovatele, avšak z toho naštěstí sešlo. Vyhradil si totiž úvazek externí, a to vyjímaje politické a protirežimní případy. Téhož roku nepřijal ani post náměstka ředitele pro hospodářsko-technickou službu na OÚNZ v Praze 5 a pokusil se samostatně podnikat ve výzdobě bytových interiérů podle povahy jejich majitelů. Když jsem se ho jednou z legrace zeptal: „Co kdybys byl prezidentem?“, odpověděl: „No... třeba...jedu v Praze se svým doprovodem. Změním určenou trasu a vidím na ulici nepořádek. Nechám zastavit, přinést košťata, shodím sako, povolím kravatu, a všichni zameteme smetí pěkně na hromádky. A potom navrhnu, aby byl primátor přeřazen z magistrátu na méně zodpovědné místo.“

Umí fantasticky vařit, zejména mléčné zeleninové polévky a jinou jednoduchou myjavskou stravu. Jeho kuchyňský kout je téměř sběratelsky vybaven špičkovými profesionálními potřebami. Paní *Eva Manová*, dcera jednoho z nejbohatších českých statkářů a doživotní družka jeho otcovského přítele, akad. malíře *Aloise Pitrmanna* se jej snažila získat jako navrhovatele interiérů, ředitele nebo alespoň vrchního kuchaře exkluzivní restaurace záchovného stravování pro jistého lyonského multimilionáře, jenž byl tímto plánem nadšen a sám pro restaurant vymýšlel název. Igor jim nevyhověl; v Praze měl nemocnou matku, rodnou sestru, přítelkyni, zahradu a ve všem zvláštní, souladně pohodlný vlastní byt mimo náš čas, neuměl francouzsky... „Snad bych o tom zapřemýšlel, kdyby to mohlo být pro chudé lidi,“ prohlásil.

Po protialkoholní léčbě v r. 1970 u *MUDr. Jaroslava Skály* byl od roku 1973 osm let dobrovolným ředitelem tehdy vzorně fungující *Apolinky*, noční telefonní *Linky důvěry* v pražském *Apolinári*. Dodnes nepřerušeně abstínuje a nekouří. Ke zdárnosti tu stále přispívají jeho oživené dědičné povahové vlastnosti, jako je sebekritičnost, cílevědomost, věrnost, důsledná vytrvalost až umanutost, které vedou k sebedůvěře či sebeúctě. Jeho abstinence byla vážně ohrožena zatím jen v roce 1999, kdy ho po sedmi letech opustila tehdejší o čtrnáct let mladší přítelkyně Marie. Připouští, že bez svého až fanatického přístupu k tehdejší apolinářské léčbě s doléčováním, by se na delší dobu neuzdravil. I při ní se však postavil proti jazykovému mlžení, když požadoval všeobecně jasné a přesné označování. Kritizoval například zaváděný název lékařské vědy o závislostech *adiktologii*, podle níž *alkoholog* je nazýván *adiktologem*: „Nebude brzo též pijan, opilec, kořala, mazavka, ochmelka, ochlasta či lékařsky a kompromisně alkoholik, uváděn v učebnicích a sdělovacích prostředcích jako *adiktus*, což je, aniž by si to snad novátorští nebo jemnocitní ‚brusiči českého jazyka‘ uvědomovali, výraz tvrdší než *alkoholik*, neboť převeden z latiny znamená *otrok*?“

Časopisecky mu vyšly eseje *Jeden z miliardy* - obsáhlý pohled na život *Ernesta Hemingwaye* s alkoholem, *Umění, umělec a alkohol*, diagnostické drama *Oprátka* a jiné. V roce 1982 uveřejnilo nakladatelství *Avicenum* jeho vyčerpávající odbornou studii o doléčování uzdravených alkoholiků v publikaci *Skála a kolektiv: Ochrana společnosti před alkoholismem*.

V letech 1981-82 *Jean-Piere Roque* ve francouzském *Revue-journal LOESS* publikoval jeho protiválečné básně spolu s poezií *Borise Pasternaka*. Požádal ho také o jeho názor na aktuální českou literaturu a otisknul jeho odpověď: „...Oficiálně vydávanou literaturu současných našich autorů čtu málo a většinou mě neupoutává ani literatura rozšiřovaná ilegálně. Mohu sdělit jen svůj letmý dojem: ta či ona je většinou politicky zatížena na úkor uměleckých hodnot.“

Mnohé své básně s reprodukcemi děl *Františka Bilka*, *Františka Koblihy*, *Jana Zrzavého*, *Maxe Švabinského*, *Karla Svolinského* *Cyrila Boudy*, *Michaela Romberga*, *Aristida Maillola* a jiných výtvarných umělců, ale především neznámých kreseb *Jana Konůpka*, vydával Igor od r. 1976 vlastním nákladem, a to jako soukromé a neprodejné bibliofilie na dvojlistech v počtech 150 exemplářů, i jako vzácné vícestránkové, číslované a podepisované tisky na ručním papíře, bohatě ilustrované originálními suchými jehlami grafika *Pavla Novotného* v počtech padesáti výtisků. Tyto bibliofilie byly po všech stránkách nejvýše oceňované *Spolkem Českých bibliofilů*, hlavně jeho předsedou, historikem umění *Prof. PhDr. Františkem Dvořákem*, básníkem a překladatelem *Ottou Františkem Bablerem*, pedagogem, básníkem a v minulém režimu politickým vězněm *dr. Václavem Šmejkal* a ve Francii a Japonsku. Většinu bibliofilských dvojlistů nechal bez cenzury tisknout v pražské tiskárně na Národní třídě. Několik vydaných souborů krátkých básní *Midžikai* mu do bílé kůže svázal umělecký knihař *Ladislav Hodný*.

Jeho poezii proti válce a holokaustu uchovává *Muzeum Lidice*, *Židovské muzeum v Praze*, *Rada židovských náboženských obcí v ČSR*, muzea *Osvětim*, *Ravensbrück*, *Mauthausen*; jinou jeho tvorbu *Památník národního písemnictví v Praze*, *Národní muzeum v Praze*, *Památník Petra Bezruče v Slezském muzeu*, *Česká katolická charita*, *Ústav pro českou a světovou literaturu ČSAV*, *Velvyslanectví Čínské a Vietnamské republiky aj.*

Portrétovali ho *Alois Pitrmann*, *Pavel Novotný*, *Jozef Jíra*, *Josef Weiser*, *Ladislav Rusek*, *Magdalena Konečná* a na medaili z kremnické mincovny, zadané k jeho poctě Tělocvičnou jednotou Apolinář u Psychiatrické kliniky VFN v Praze U Apolináře *Tomáš Robert Dušek*.

Exlibrisy a novoročenky mu zhotovovali *Alois Pitrmann*, *Pavel Novotný*, *Josef Weiser*, *Karel Svolinský* a heraldik *Zdenko Alexy*.

Podrobně se zabírá problematickými a spornými sociálními otázkami. Svědčí o tom i jeho třiceti šesti stránková filozoficko-náboženská seminární práce na Sociálně právní akademii *Naléhavé problémy současného vězeňství* z roku 1993, pojatá v duchu prvního odstavce jejího úvodu: „I světci, královny, prezidenti, kardinálové, významní badatelé či umělci byli a jsou trestáni žalářem. U kteréhokoli takzvaně bezúhonného člověka jsou namísto otázky: Mohl jsem se již někdy ocitnout ve vězení? Kolikrát bych si uvěznění zasloužil? Oč já jsem lepší než vězeň? Jak to, že někteří provinilci se do kriminálu dostávají a já a jiní ne? Proč je výkon trestu odnětí svobody většinou neúčinný?“, anebo obsažený referát o *noční telefonní lince důvěry pražské protialkoholní léčebny Apolinář* na prvním celostátním semináři linek

důvěry v ČSSR roku 1982 na brněnské Psychiatrické klinice či *projev* na 1. Kongresu socialistických zemí o léčbě *alkoholismu*.

V Praze měl přednášky *O rasách, rasizmu a Cikánech*. O nacistickém vyhlazení Lidic se vzpomínkou na oběť pátera Josefa Štenberky, spolu s kritikou *Norimberského procesu a Evropského soudu*, vystoupil na farním shromáždění v rodné páterově Pecce.

Je ovlivněn studiemi neuvědomovaných kulturních struktur různých společností jako protikladu ke strukturám myšlení přírodních národů a pohledem na obrovské ztráty následkem kulturní homogenizace antropologa a filozofa *Claude Léviho Strausse*, zastánce ohrožených etnických skupin a jejich kultur.

Když jsem se Igora zeptal, jak u něj došlo k tvorbě poesie, proč vlastně píše, co je jeho hnací síla, za pár dnů mi odpověděl: „Podle zakladatelů psychologie a psychoanalýzy *Sigmunda Freuda*, *Alfreda Adlera* a zoologa a etologa *Konrada Lorenze* velkou roli tu jistě hraje základní podněcující energie, chtění, úsilí nějak se prosadit, drajv, jak se módně říká, tedy působení sexuálního pudu s vnitrodruhovou agresí, od nichž se odvozuje vše zbývající, a sociálního pudu, což je snaha dostat se nad ostatní, mít nad nimi jistou moc. Dále je tu podle filozofa a duchovního učitele *Eckharta Tolleho* úloha ega neboli „vlastního Já“, které si cení sebe samého většinou podle toho, jakou cenu máte v očích ostatních; potřebujete ostatní, aby vám dodali pocit sebe samých. Někdy, jako bych se snažil básněmi nahlédnout k tajemstvím svých hlubin. Či výšin? Je to nebezpečné; zůstávám pak až příliš jiný než ostatní. A co potom „bytosné Já“ podle analytického psychologa *Junga*? Myslím ale, že vlastní básnění, a to i dědičně, nejsilněji ve mně vyvolala moje zpěvná a literárně nadaná maminka. Stále častěji vzpomínám jak mi četla tehdejší strašidelné pohádky, na její oblíbenou píseň *Turčín Poničan*, kterou mě uspávala, na její milující něžný hlas.“

Nerad cestuje; spokojí se s tím, co jej obklopuje, co navozuje harmonii a klid. Rád prodlévá pod věkovitými stromy. U mravenišť a včelích úlů přemýšlí nad lidskými společenstvími. V tvorbě se někdy přibližuje k samým počátkům veškerenstva. Je přesvědčen, že i subatomární podstata čehokoli, je složena ze samo se organizujících živých vesmírů a že cokoli nad jakoukoli lidskou fantazií již ve všech kosmech někde bylo, je anebo znovu nějak bude. Přitom jakoby uniká z hmotnosti, kde jedno žije z druhého. Bibliofil *Dr. Martin Svatoš* mu napsal: „...Jako byste básnil nejenom o životě, ale především o život.“ Některé jeho básně připadají sečtalejším čtenářům srovnatelné s Březinovými, například Igorův *Atlantik* s Březinovým *Tichým oceánem*.

Z dopisu ilustrátorky jeho *Sedmi sonetů*, slovenské akademické malířky *Renáty Vestenické*: „...Vaše básně Igor sú veľmi citové. Vy musíte byť podľa nich dosť zraniteľný človek.“ Šťestí, související se skrývanou nadmírou citovosti a citlivosti, je u Igora úměrné k tomu, nakolik se ze sebe vydává. Na moji otázku co si sám o sobě myslí odpověděl: „Nejsem menší prevít, než bývají ostatní lidé. Nedosahuji skromné velikosti své poezie. Ale při usebrané práci o samotě, hlavně na zahradě anebo při psaní, jako by mi z duše vystupovalo a dotýkalo se mého vědomí něco shovívavě srdečného či jakýsi výron prvotní nevinnosti, který stravuje výčitky svědomí a přináší šťastné uspokojení.“

Je fascinován tajemnou životní silou, živostí, podstatou veškerého života. Ztotožňoval se s tvrzením básníka *Goetha*, že smyslem života je sám život. Je zastáncem panspermie, tvrdící, že život je plozen pouze a jen životem.

Igor jakoby chtěl plněji vplýnout do „*Jednoho*“, majícího tajné jméno „*Já jsem, který jsem*“, jakoby toužil být víc než smítkem „*Slova*“ podle Ježíšova učedníka *Jana*: „Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh.“ O smrti pravil: „Není to, jakoby člověk upadal do spánku beze snů? A po smrti? Nedošel tam, odkud přišel, tam dávno před počítím? Podle *Dostojevského* duše vyletí a člověk už nebude člověkem. Do Pravdy Boží je umírání, do jiných životů.“ V Igorových básních zahlédám někdy faty morgány životů před životy a po životech.

Na moji otázku zda skutečně věří v Boha, Igor odpověděl: „Věřím v biblické bohy *Elohim* neboli „pány shůry“, dokazovanými v historii náboženství doslovným překladatelem ze starohebrejštiny *Mauro Biglinem*, anebo jedinečným znalcem sumerských a akkadských klínopisných textů na hliněných tabulkách *Zecharia Sitchinem*. Věřím tedy v mimozemskou rasu, pojmenovanou v sumerských záznamech *Anunnakiové* neboli „Ti, kteří z nebe přišli na zem“, jež se tu před čtyři sta padesáti tisíci lety „smíšením“ svých „dědičných esencí“ s „dědičnými esencemi“ pozemských lidoopů vyvinula v sobě podobné lidstvo. Ano, věřím v tyto přetvořitele, které jsme napřed začali nazývat bohy a nyní je zveme Bohem. No pociťuji opravdového Boha nade vším. Jednou, byl jsem ještě mlád, jsem začátkem léta bosý vyšel z domu do hostivařského lesoparku. Něco mě na paloučku zastavilo. Pohlédl jsem ke slunci a jako bych se vznášel. Hřejivé slunce mne uchvátilo. Pocítil jsem čirou lásku. Všechno pohyb ustal, zpěv ptactva a bzučení hmyzu strnulo. Ustal i čas. Celou svou duší jsem volal: Už mohu! Chci! Vezmi si mě! Teď! Prosím Bože!“

O víře v skutečného Boha a víře v možnost zrání člověka ke svatosti napovídají slova Ondřeje v Igorově povídce *Kvilda*: „I podle Písma nahlížím, že veškerenstvo je z Boha a v Bohu. Bůh je ve všem, a to, doufejme, nezanikne, ale bude možná jen znovu a znovu bráno k jinakosti. Zdává se mi, že náš svět je v mysli boží, kde však také může skončit. A že všechno je též božím sebezkoumáním. Zamýšlí se Bůh nad svým vlastním božstvím? Hloubá o své vlastní všemohoucnosti? Věřím, že svým bytím a dokonce i v každé hříšné chvíli mu sloužíme. Toto vědomí je uloženo v mém srdci a tam je pokojem. Kdokoli z něj může čerpat a je zázračné, že čím více z něj ubírá, tím je ho víc.“

Byl jsem zvědav, jak nahlíží na křesťanství a on se rozpovídal: „Křesťanství spočívá na mýtu života a učení Ježíše Krista. Západ dal přednost Kristovi před Mithrou nebo Orfeem. Můj znak Fénixe od Karla Svolinského byl běžným symbolem Krista, protože tento pták podle báje o věčném opakování hynul v ohni a zase vstával živý ze svého popela. Křesťané, podle své vyspekulované a problematické nauky o trojjednosti Boha, už jen ochabně věří, že Kristus jako Syn Boží spolu s Duchem Svatým, tvoří Boha Otce a že Ježíš byl vtělením Boha. Mýtické křesťanství je dnes pouze drolicím se tmelem západních společností. Mýty mají podle psychiatra a psychologa Junga svůj původ v samovolné fantazii. Všimnul si, že sny a nespoutané fantazie tisíce soudobých pacientů obsahují stejné motivy, vzorce a obrazy jako starověké mytologie. Usoudil, že mýty mají svůj původ v pospolitém nevědomí, že sny a fantazie naznačují směr nevědomých duševních pochodů, že mýty představují nejzazší přístup k pravdě, který lze vyjádřit slovy. Shledal, že v závěrečné fázi psychologické léčby pacienti vytvářejí ve snu nebo ve fantazii nejrůznější podoby rozčtvrceného kruhu - *mandaly*, symbolizující v podvědomí vesmír a božské síly. Obdobou mandaly jsou například i tradiční kruhově pletené artefakty amerických Indiánů podobné pavučinám, které jsou jako lapače snů zavěšované nad lůžka, aby se do nich chytily špatné sny a nezasáhly spáče. Také v přírodě nacházíme útvary podobající se základnímu tvaru mandaly, například slunečnicové květy s kruhy semen či letokruhy v kmeni stromu, sněhové vločky, nebo dokonce buňka s jádrem

uprostřed, všechny odrážející sugestivně strukturu vesmíru. Známým příkladem křesťanské mandaly jsou rozety v oknech křesťanských katedrál. Je pozoruhodné, že v mytologických tradicích, tak odlišných jako křesťanství a buddhismus, vyskytují se různé typy tohoto rozčtvrceného kruhu neboli mandaly, vyjadřující různé představy křesťanského či buddhistického naplnění.“

Když Igor pocítil, že vyčerpал svůj díl básnického nadání, smířeně se s ním rozloučil šesti verši básně *Ozvěny mých slov*. „Jen bych se už neplodně opakoval,“ řekl. Zdá se, že mu jde víc o jeho básně a samotnou poesii než o vlastní a společenské uznání jako básníka.

Zeptal jsem se ho, proč o sobě nenapíše román. Odvětil, že „nakladatelé vydávají především knihy od známých a vládnoucím režimem uznávaných spisovatelů a jen poskrovnu anebo nedopatřením těch, kteří jsou v každém režimu vybočující, nezařaditelní, nepohodlní, obtížní a nežádoucí už tím, že chtějí být sebou samými.“ „Jsem přesvědčen,“ namítnul jsem, „že přesto že jsi disident, i tak by po tobě nakonec chmátli, jen kdyby ses dostatečně věnoval pouze a jen psaní.“ „No...“ zapřemýšlel, „chtěl jsem žít a chci žít hlavně podle své přirozenosti.“ Jindy, když jsem se ho při jedné slibné příležitosti otázel, zda si uvědomuje, že bez reklamy jako by nebyl, odpověděl: „Stačí mi, když já vím, že jsem. Netoužím po tom, aby se média rýpala v mém soukromí.“

Zaznamenal jsem, co řekl o životě a smrti v den svých narozenin roku 2014. Na stole nám při tom ležel skládaný bibliofilský list s jeho básní *K Fénixovi*, ilustrovaný *Karlem Svolinským*: „Rozštěpení mysli od těla je otázka víry. Všechno nasvědčuje tomu, že smrt je tu součástí všežvota v němž jedno žije z druhého, že každá podoba života je tu na úkor podoby jiné, že všechno je obrovské kanibalství, holokaust, kde život pokračuje jen za cenu smrti. I v případech černých děr, i té v souhvězdí Sagittaria v jádru Mléčné dráhy, středu naší galaxie, které pomocí svých gravitačních chapadel nenasytně požírají vše kolem sebe. Astrofyzikové objevili, že galaxie se shromažďují v jakýchsi buněčných stěnách, takže vesmír odpovídá vyššímu druhu živého organismu a v jedné z knih o alchymii je psáno o výjimečném, „obřím“ postavení člověka. U lidstva, jsoucího prý v ohnisku makro a mikrosvětů je stále aktuálnější tragická skutečnost, vyslovená německým spisovatelem *Remarkem*: ‚Která jediná rasa bez ustání potírá sebe sama, vede mezi sebou války a zabíjí se? Kdo jediný je schopen spáchat a páchat sebevraždu? Kdo jediný zná nenávist, pomstu či sadismus?‘ Člověk, pyšně se nazývající *sapiens sapiens*, dvojnásobně moudrým, tento chytrácký ale fakticky nenapravitelně nerozumný tvor, líný ale panovačný, nenasytně kořistnický a namyšleně sebevědomý zhoubce chamtivě zamořující už i kosmos, jako jediný ví, že musí zemřít a i když spekuluje, že smrt je pouze přerodem individuálních životů, má z ní strach, neboť pociťuje bázeň z neznámého...

Nejsem jediný kdo má oprávněné obavy, že v stáří bude nedůstojně, v bolestech či pod medikamenty odkázán na druhé, že sklonek jeho bytí stane se všem nepříjemnou, zbytečnou a nákladnou přítěží. Pokud budu ještě při dostačující síle a nynějším rozumu, sám chci takové živoření ukončit. Ale třeba jen ztratím chuť a vůli žít. Nebylo by to ‚spáchání‘, ale užití upíraného svobodného práva na svoji smrt. Možná to nebude snadné. Žel, asi nebudu smět zvolit eutanazii, česky doslova ‚dobrou smrt‘, vykládanou jako usmrcení na vlastní žádost, která je u věřících v Boha posuzována jako hřích a v zákonech pak jako vražda, neboť zvláště katolická církev se staví za chápání utrpení jako údělu patřícího k životu z rozhodnutí Božího a podle ní je nepravděpodobné, že by Bůh požadoval nesnesitelné utrpení bez užitečného cíle. Lékaři pod Hippokratovou přísahou ze čtvrtého století před našim letopočtem co nejdéle neúčelně a nepřírozeně prodlužují umírání a zachraňováním předčasně narozených a

defektních novorozenců, umělým oplodňováním, úmyslnými změnami dědičné látky, rostoucí přemírou podávání syntetických léků, očkováním, ba i nevhodným výběrem, nakonec fakticky oslabují a poškozují lidský genofond. Zakladatel evoluční biologie *Darwin* konstatoval, že při všeobecné branné povinnosti jsou z mladých mužů vybíráni ti nejlepší, kdežto mladší, slabší a nedostatečně vyvinutí, jsou ponecháváni doma a v důsledku toho mají mnohem větší možnost k plození jim podobných. Svoji zhoubnou civilizaci násilně zavádíme i u posledních takzvaně primitivních lidských kmenů, žijících v divočině izolovaně, spokojeně a v porovnání s námi šťastněji na úrovni doby kamenné, u nichž by vzbudilo pohoršený údiv, kdyby jejich starý člověk často již na počátku své nemohoucnosti nepožádal své potomky, aby ho usmrtili a tito by tak uctivě neučinili...

Pár osamocených skupin lidí v Jižní Africe dosud žije v mravním uspořádání *ubutu*, založeném na zásadním sdílení a péči o blaho své pospolitosti, předcházející o mnoho tisíc let komunistické ideály...

Zda mám nějakou představu či přání ohledně svého pohřbu? V podstatě je mi to jedno. Ale budíž: Neokázale v původním lese, nahého v přírodninové plachtě, neoznačeně.“

Igor soustavně kritizuje zjednotření termínu *humanita*, užívaného ve smyslu něčeho dobrého, jako je úcta a láska člověka k člověku a k jeho okolí: „Hledíme-li na lidské dějiny, naše humanita neboli lidskost je současně parazitická i všeničící, sebe záhubná, dědičně špatná. Platí tu, že hodně není nikdy dost. Náš rozum, ačkoli ví nebo tuší a cítí co je správné a co nesprávné, nedbá toho, není schopen přimět nás k lepšímu...”

Je nás přesprávil, a jsme již natolik závislí na svém „pokroku“, že například bude stačit pár dnů bez elektřiny a ojedinele snad někde přežijí jen „zaostalí primitivové“, obrábějící půdu motykami nebo volskými potahy. Zakladatel americké kosmické společnosti SpaceX *Elon Musk*, právě on, paradoxně prohlásil, že civilizace s tím, jak ovládnou pokročilé technologie, získají schopnost zničit sebe samy. Předpokládám, a ačkoli se mi to příčí i občas doufám, že při jedné z mnoha příčin včas zahyneme anebo včas přirozeně vyhyne, takže neuskutečníme své fantasterie o umělé inteligenci, manipulování s časem, transhumanismu, nesmrtnosti, o rozštěpení svého rodu do multiversa, kdy by byl zpochybněn samotný pojem člověka, že neuskutečníme fantasmagorie o přerostu všech mezí samotné hmoty, své přeměně v bytosti jakési „čisté energie“, která do nekonečna tvoří vesmíry a polyvesmíry k mocenskému šíření svých zdokonalovaných ničemností...

Co se i v bláznivém dnešku může jevit neetickým, ba nemorálním, v daleké budoucnosti by možná vypadalo úplně běžné a obyčejné. My v klidu a míru neobjevujeme, nenavštěvujeme, nespolužijeme, my bojujeme, dobýváme, utiskujeme, podrobujeme, nastolujeme, ovládáme, pokořujeme, panujeme! No, rozčilil jsem se. A zbytečně. Není snad podle všeho marné apokalyptické *Zjevení Janovo* v poslední a jediné prorocké knize Nového Zákona, anebo pomyslný odpočet k apokalypse na hodinách posledního soudu, či varování fyzika a kosmologa *Stephena Hawkinga*, že stačí se podívat na nás samotné, abychom viděli, jak se inteligentní život vyvíjí v něco, s čím bychom nechtěli přijít do styku?“

Nedávno se Igor troufale zamyslel: „A co když my sami a všechno o čem se domníváme, že je všechno, je stvořeno Luciferem, přesvědčeným, že boží moudrost zbloudila, který se se svými anděly vrhnul do hmotného prostoru, kde zavedl vlastní andělskou hierarchii mocností, knížat, archandělů a andělů moci, proti jejichž lsti a úskokům je jedinou ochranou milost boží? Můj přítel by chtěl doufat v boží lidstvo, vidí i to lepší v člověku, ale nedokáže uvěřit, že v nás dobro získá spásnou převahu. V jedné své básni, plný hořkosti rouhavě posuzuje Boha: „ / jestli se Tobě něco nepovedlo, / co by to bylo, než my? /“

Dodnes obhospodařuje svoji zahradu v *Praze Hostivaři*, zahradu své sestry v *Pecce*, a v *Jizbicích* také zahradu své dlouholeté kanadsko-francouzsko-české přítelkyně *Ivanky* z okruhu střízlivé pražské intelektuální elity.

Většina jeho článků a studií, například o americkém prezidentu Obamovi, o stále cikánské problematice, o vymazávání slov z lidského lexikonu, o invazi muslimů do Evropy, o Palestině a Jugoslávii či rozsáhlé pojednání *Peníze a nejen peníze*, byly a jsou odmítány jako politicky nekorektní, předčasné, nevhodné, konspiračně teoretické, zavádějící, pobuřující... Zdá se, že mu to ani nevadí. Někdy teď napíše rozpravu nebo glosu jen pro pár osob nebo pro jediného určitého člověka anebo jenom pro sebe. Nejbližším známým sporadicky rozposílá své metafyzické úvahy.

Snad i nyní a víc než dříve, do třetice platí slova *Josefa Nováka* k jeho „české Písni písni“ *Orsej*: „Igor žije několika kontrastními životy pro bytí, o jakém největší český kritik *František Xaver Šalda* napsal: Ze všeho nejméně dovede pochopit luza, že někdo může být tak bohatý, až bohatstvím pohrdá, že někdo může být tak pyšný, až se uzavírá a že někdo dovede si úmyslně omezit škálu hmoty a prostředků, aby na tomto zúženém poli vyhrál více než jiní na nejrozpjatějším.“

